

Molnár Vilmos

A legfelső stáció

A kúp alakú magas hegy úgy trónolt a hegygerincekkel övezett medence oldalában, mint székesegyház egy püspöki székhely felett. De nem város, csak sok kis falu sorakozott a medencében, hosszan egymás után az országút mentén, mint szentolvasóra felfűzött golyócskák. És nem katedrális, csak egy kis fehérre meszelt kápolna állt a hegy lábától felfelé, jó nekirugaszkodásnyira lévő párkányszerű kiszögellésen. Messzire el lehetett látni onnan is a medence falvai felett, nem volt szükség felmászni a csúcsra. Maga a hegy csúcsa a felhőkbe vezetett.

Keresztút vezetett fel a kis fehér kápolnához, kőkereszttek jelezték a tizennégy stáció helyét. Augusztus közepén, Nagyboldogasszony napján emberemlékezet óta búcsút tartottak itt a medence lakói. Távolabbról is sokan eljöttek. Olyankor színesen hullámozott a hegy lába a bűnbocsánatért ide elzarándokoltak sokaságától. De elmúltak már a forró augusztusi napok, most didergető novemberi szelek kergetőztek a csupasz fák ágai között.

A hegy lábánál borvízforrás fakadt, különösen jóízű víz tört fel belőle. A kálváriának nekivágók szokás szerint itt gyülekeztek indulás előtt. Ittak is a forrás vizéből, valahogy ez is hozzátartozott a keresztút bejárásának rituáléjához. Az ivóvízért naponta-hetente idejáró környékeliek pedig, miután kirakták átalvetőikből, szekereikből a mázatlan cserépkorsókat és sorukra vártak a cserefa küpünél, megjártatták szemeiket a kálvárián, fel a kápolnáig, és elmormoltak egy imát. Úgylehet, ez meg a vízfordás rituáléjához tartozott hozzá.

Barna csuhás szerzetes állt a hegypárkány szélén, a kis fehér kápolna előtt. Lefelé nézett, a borvízforrásra, aminek környékét fekete ruhás asszonyok lepték el. Fentről is látszott, hogy nem vízért jöttek, vállukat nem húzta agyagkorsókkal terhelt átalvető. Tehénfogat vont a borvizes szekér sem állt félrehúzódva a forrás melletti fák alatt. Honnan jöhetnek, mi járatban lehetnek, találgatta a barát, hiszen a búcsú napja rég elmúlt. Bár ami azt illeti, gondolta tovább, nincs ahhoz szükség búcsús dátumra a kalendáriumban, hogy bűnbánatot gyakoroljanak a hívők. Hallotta, hogy sok szörnyűség történt mostanában a medencében, erősen nekikeseredtek mindenfelé a népek.

A fekete ruhás asszonyok sorra ittak a forrás vizéből, aztán némán csoportba rendeződtek a kápolnához felkanyargó keresztút aljában. Kicsit félelmetes volt ez a némaság. Húszan-huszonöten lehettek. Férfiak és gyerekek nem voltak közöttük, pap sem állt az élükön. Nem vittek elől nagy fakeresztet, sem hátrébb tempolmi zászlókat, csengettyüket. Nem volt ez egy hagyományos keresztalja, ahogy errefelé a búcsújárásra egy-egy faluból összeállt zarándokok csoportját nevezik.

Feketék voltak az asszonyok ruhái, és feketék voltak a kendőik is, amiket fejükre kötöttek. Lábaikon ormótlan, súlyos bakancsok dísztelenkedtek. Azok húznak fel ilyen, akik igen nehéz útra indulnak, s a hazatérés ideje még a távoli homályba vész. Az asszonyok komor arcán eltökéltség látszott, s valami nagy-nagy akarás. Öregasszony vagy bimbózó leány egy sem akadt közöttük. Egyiknek sem görbült még meg a háta a vénségtől, de mindegyiknek volt már néhány keserű, mély ránc az arcán. Nem néztek egymásra, csak elszántan maguk elé. Aztán egyszerre, akárha láthatatlan jelre, némán nekiindultak a hegynek.

Mint mikor suvadásos hegyoldalon megindul lefelé a föld, úgy indultak felfelé az asszonyok. Csikorgott nehéz bakancsaik alatt a kavicsos föld, ahogy rakták egymás után konokul a kaptatón. Megálltak minden kőkeresztnél, ahogy illik, de sokat nem időztek egyiknél sem. Ilyenkor bizonytalmondtak magukban imát is, mert mindegyiknek mozgott a szája, bár hang nem jött ki rajta. Szenténekeket sem énekeltek a keresztelnél, ahogy szokás, hanem indultak mindjárt tovább, mint akiknek sürgős dolguk van. Különös és komor volt ez a néma menet. Súlyos történések húzódnak a háttérben, amikor súlyos bakancsot húznak az asszonyok.

A hegypárkányon álló barát csak nézte értetlenül a közeledő menetet. Ha bűnbocsánatért jönnek a kálváriára, miért nem imádkoznak, énekelnek hangosan a keresztelnél? Az is furcsa, hogy most jönnek, amikor nincs búcsú. És miért, hogy csupa asszony jön? De majd idefent kiderül minden, gondolta a barát. Majd ha kijöttek a kápolnából, ahol térdepelve megkerülik az oltárt, befejezésül a keresztútnak. Akkor elbeszélget velük, ahogy más zarándokokkal is szokott. Nagy romlások estek mostanában a medencében. Sok hihetetlen, keserű dolog adta elé magát. Jólesik majd a zarándoknak, hogy számot adhat róla.

Az asszonyok menete elhagyta az utolsó, tizennegyedik stáció kőkeresztjét is, és felért a kis kápolna előtti hegypárkányra. A kápolna mellett elhaladva mindegyikük keresztet vetett, de egyikük sem állt meg. Az asszonyok menete némán és eltökélten folytatta útját felfelé a hegyen. A barát megütközve nézett utánuk, nem tudta mire vélni az egészet. A leghátul menő asszony, úgylehet, kifulladt a meredek kaptatón, kissé lemaradva követte társait. Egyszer még szusszanásnyi időre meg is állt, s hátranézett a kápolnára. A barát neki címezte a kérdést:

– De hát hová tartanak, lelkecském? Hiszen csak eddig tart a keresztút!

Előbb úgy tűnt, nem válaszol az asszony. Aztán halkán, alig hallhatóan azt mondta:

– Fennebb van nekünk dolgunk, testvér. Ott, ahol a hegy a felhőkbe ér, s még fennebb. Bocsássa meg nekünk az Isten, de muszáj számon kérnünk valamit.

Majd mintha megrestellte volna magát, hogy annyit beszélt, gyorsan indult tovább. Hogy utolérje társait, erősen szaporázta a lépést. Felfelé, ahol már felhőkbe ér a hegy, s még fennebb.